

Sygn. akt II KO 68/19

POSTANOWIENIE

Dnia 13 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Cesarz

w sprawie zażaleń A. W. i zawiadamiającego A. W. na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w W. z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn. PR 1 Ds.(...) o odmowie wszczęcia śledztwa,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 13 sierpnia 2019 r.,
wniosku o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
zawartego w postanowieniu Sądu Rejonowego w P.
z dnia 13 marca 2019 r., sygn. akt III Kp (...),
na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł:
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w P. wystąpił w inicjatywę przekazania zażalenia na postanowienie odmawiające wszczęcia śledztwa w sprawie niedopełnienia obowiązków służbowych przez Starostę P., tj. czynu z art. 231 § 1 k.k. oraz w sprawie podrobienia w Wydziale Geodezji i Katastru Starostwa Powiatowego w P. elektronicznej mapy ewidencyjnej w celu użycia jej za autentyczną poprzez wprowadzenie jej do księgi wieczystej, tj. czynu z art. 270 § 1 k.k., z powodu braku znamion czynu zabronionego (art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.). Powodem wystąpienia, jak wynika z uzasadnienia postanowienia, jest obawa powstania u skarżących przekonania o braku obiektywizmu Sądu właściwego, zważywszy, że A.W., będący

adwokatem i z tej racji występujący przed tym Sądem, bezskutecznie wnosił o wyłączenie Sądu od rozpoznania zażaleń. Nadto w lokalnej społeczności może powstać odczucie, że zażalenia rozpoznała osoba (sędzia), która zna skarżącego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przedłożona inicjatywa okazała się nieuzasadniona. W niniejszej sprawie nie występują okoliczności stwarzające konieczność przekazania sprawy w trybie właściwości delegacyjnej innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Przepis art. 37 k.p.k., jako odstępstwo od ogólnych reguł ustalania właściwości miejscowej sądu, podlega restryktywnej wykładni. Powyższa przesłanka może znaleźć zastosowanie jedynie wówczas, gdy z okoliczności danej sprawy wynika realna potrzeba ukształtowania w opinii społecznej przekonania o obiektywnym procedowaniu lub gdy zachodzi potrzeba zagwarantowania warunków do bezstronnego orzekania. Musi zatem zaistnieć sytuacja świadcząca w sposób jednoznaczny, że pozostawienie sprawy w gestii sądu właściwego sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości.

Tego rodzaju uwarunkowania – wbrew twierdzeniu Sądu właściwego – na gruncie niniejszej sprawy nie wystąpiły. Sprawa, w której odmówiono wszczęcia postępowania, dotyczy działalności Starosty P. oraz (*in rem*) działalności wydziału Starostwa Powiatowego w P., a więc formalnie żadnego związku z sędziami Sądu Rejonowego w P. nie miała. Samo przeświadczenie skarżącego o nieprawidłowościach w toczącym się przed tym Sądem postępowaniu cywilnym nie stanowi podstawy do przekazania rozpoznania zażaleń innemu sądowi. Instytucja określona w art. 37 k.p.k. nie służy wyłączaniu sądu właściwego od rozpoznania sprawy w razie odmowy wyłączenia sędziów tego sądu. Nadto fakt, że skarżący mogą być znani sędziemu, któremu przypadnie rozpoznanie zażaleń, nie mieści się w kręgu przesłanek podejmowania decyzji na podstawie art. 37 k.p.k. Sąd właściwy nawet nie próbował wykazać znaczenia, tylko potencjalnie mogącego zaistnieć, takiego faktu, dla bezstronnego rozpoznania sprawy przez sędziego Rzeczypospolitej Polskiej.

W ramach dbałości o prestiż wymiaru sprawiedliwości należy wystrzegać się sytuacji, w których nadmierne wykorzystywanie instytucji określonej w art. 37 k.p.k. może podważać zaufanie do niezależności sądów i niezawisłości sędziów oraz

stwarzać przekonanie o unikaniu rozpoznania niektórych spraw. O właściwości sądu decydują kryteria ustawowe (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), nie zaś subiektywna wola stron ani tym bardziej bezpodstawne obawy sądu właściwego. Autorytet sądu w niniejszej sprawie opierać się winien na sprawnym przeprowadzeniu postępowania odwoławczego zwłaszcza, że zażalenie dotyczy postanowienia z 13 grudnia 2017 r. i wydaniu sprawiedliwego, opartego na wnikliwej i bezstronnej ocenie całokształtu materiału dowodowego orzeczenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2009 r., III KO 81/09, OSNKW 2010, z. 2, poz. 20).

Reasumując, zagrożenie obiektywizmu orzekania nie zostało na gruncie niniejszej sprawy poparte faktami, stąd przesłanki z art. 37 k.p.k. nie można było uznać za spełnioną.